

Синюгіна Н. В.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ І ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Доведено актуальність розгляду питань, пов'язаних із гармонізацією внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю. Розкрито сутність терміну гармонізації шляхом розгляду існуючих думок з цього приводу, уточнено поняття «гармонізація внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту», надано та обґрунтовано практичні рекомендації із забезпечення такої гармонізації в сучасних умовах.

Ключові слова: внутрішній контроль, внутрішній аудит, державний внутрішній фінансовий контроль

1. Вступ

На сьогодні свідомі громадяни України, які хоча б в деякій мірі цікавляться економічним життям держави, спостерігають за процесами докорінної перебудови системи державного фінансового контролю. Така перебудова супроводжується як найщирішими надіями з приводу майбутньої системи, так й перешкодами на шляху такої перебудови. Існуючі перешкоди, перш за все, стосуються науково-методичного забезпечення процесу перебудови, який так стрімко розвивається. Тобто, уповноважені фахівці чітко усвідомлюють навіщо здійснюється реформування діючої системи, нагально представляють майбутню систему, уявляють навіть окремі її форми та ланки, але часто не мають відповіді на питання, як саме робити ті чи інші перетворення, отже не мають науково-методичного забезпечення процесу реформування діючої системи державного фінансового контролю, яке повинно бути представлено певними розробками науковців в цій сфері: ґрунтовними рекомендаціями, розробленими процедурами, методичними підходами тощо [1–3]. Отже, будь-які розробки, присвячені реформуванню системи державного фінансового контролю в Україні на сьогодні є вкрай актуальними і своєчасними. В той же час, як показав огляд літературних джерел, присвячених даній проблематиці, існуючі на сьогодні напрацювання стосуються або окремих питань внутрішнього контролю і найчастіше його організації на промислових підприємствах, або внутрішнього аудиту. Стосовно ж питань гармонізації внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту з урахуванням їх особливостей в державному секторі економіки, то такі напрацювання майже відсутні.

2. Постановка завдання

В якості об'єкта даного дослідження обрано процес гармонізації внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю, що окреслило мету запропонованої статті — уточнення поняття «гармонізація внутрішнього контролю й внутрішнього аудиту» та надання ґрунтовних практичних рекомендацій із забезпечення такої гармонізації.

3. Результати дослідження

В основу реформування діючої системи державного фінансового контролю полягло впровадження істотно нової форми такого контролю — державного внутрішнього фінансового контролю. В той же час, основним принципом державного внутрішнього фінансового контролю є розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту і їх гармонізація (рис. 1).

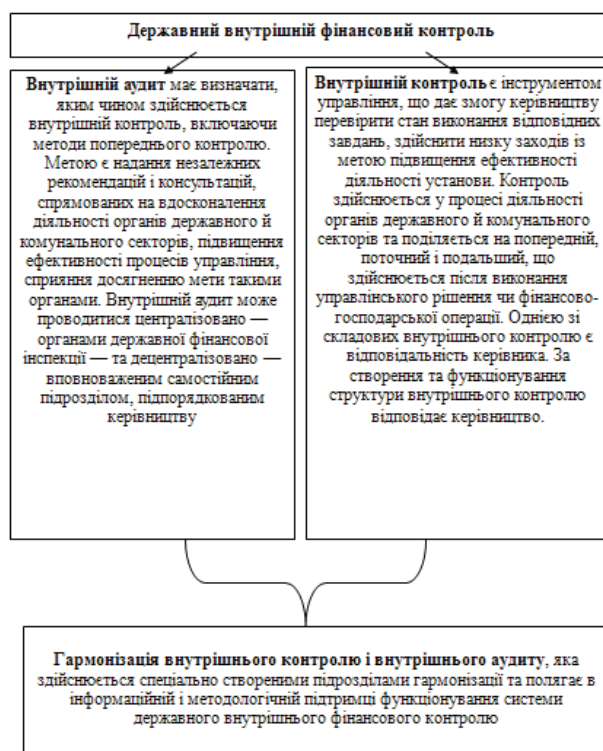

Рис. 1. Основний принцип державного внутрішнього фінансового контролю згідно Концепції державного внутрішнього фінансового контролю в Україні

Гармонізація внутрішнього контролю й аудиту забезпечуватиме ефективне функціонування цієї системи в органах державного й комунального секторів.

Цей процес передбачає інформаційну, методологічну підтримку запровадження в діяльність органів державного й комунального секторів системи внутрішнього контролю й аудиту.

Крім того, важливо забезпечити інституційну спроможність центрального підрозділу гармонізації.

На сьогодні постійно ведуться дискусії серед науковців та уповноважених фахівців контролюючих органів щодо заходів забезпечення належного рівня гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Серед найбільш вагомих пропозицій слід відмітити:

- оновлення веб-сайту ДФІ, запровадження в органах державного й комунального секторів нової моделі внутрішнього контролю;
- формування в органах державного і комунального секторів системи внутрішнього аудиту;
- розробку концептуальних засад здійснення контрольно-ревізійної роботи в системі центральних органів виконавчої влади;
- подальше вдосконалення методології відомчої контрольно-ревізійної роботи;
- надання допомоги в перекваліфікації відомчих контрольно-ревізійних працівників у внутрішніх аудиторів;
- проведення заходів із гармонізації та утворення відповідних підрозділів у складі центрального підрозділу гармонізації — регулювання відомчої контрольно-ревізійної роботи й надання послуг;
- розробку моделі регламенту між центральним і регіональними підрозділами гармонізації та децентралізованими службами внутрішнього аудиту, визначення порядку взаємодії між центральним підрозділом гармонізації й централізованим внутрішнім аудитом;
- створення в територіальних органах Голов ДФІ самостійних структурних підрозділів гармонізації внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту;
- навчання й підвищення кваліфікації працівників цих підрозділів, координацію їх діяльності;
- навчання й підвищення кваліфікації працівників центрального підрозділу гармонізації як майбутніх інструкторів із питань внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту, забезпечення їх сертифікації як внутрішніх аудиторів;
- започаткування на безоплатних засадах послуг із внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту — консультування та практичні внутрішні аудити в органах державного й комунального секторів та багато інших пропозицій.

Але як видно з перерахованих рекомендацій, вони є достатньо доречними та ґрунтовними, але необхідно перш за все надати уточнене визначення поняття «гармонізація внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту».

На думку автора, необхідно такі уточнення здійснювати шляхом розгляду безпосередньо поняття гармонізації та взяття за основу концепції про розгляд внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту як двох базових складових державного внутрішнього фінансового контролю.

У науковій літературі немає чіткого уявлення щодо змісту поняття «гармонізація», тому звичним стало його отождолення з поняттям «уніфікація». З метою усунення існуючих неоднозначностей при визначенні цих понять необхідно звернутись до лексичного значення терміну «гармонія».

Під ним розуміють «поєднання, злагодженість, взаємну відповідність якостей предметів, явищ, частин цілого» [4, с. 574].

Звідси випливає, що гармонізацією є сукупність дій по досягненню гармонії, балансу та рівноваги, узгодженості, усуненню суперечностей.

Аналогічно трактується термін гармонізація і в російській мові, а саме — як взаємна відповідність предметів, явищ, частин цілого, якостей тощо [5, с. 311]. До того ж найчастіше під гармонізацією розуміють:

- «узгодження загальних підходів, концепцій» [6, с. 75];
- «створення загальних правових принципів і окремих рішень» [7, с. 184];

— один з основних напрямів і форм проведення узгодженого правового розвитку держави.

Отже, гармонізація — це процес узгодженості, взаємовідповідності, збалансованості окремих систем у межах відповідного простору. Необхідною передумовою гармонізації в даному випадку є процес цілеспрямованого зближення та узгодження нормативно-правових актів, що здійснюється шляхом усунення юридичних розбіжностей (через утвердження, насамперед, спільних правових принципів). Гармонізація може бути одно- або багатосторонньою (взаємною). При останній всі учасники на узгодженій основі вживають заходи щодо зближення узгодження, а при односторонній одна сторона адаптується до іншої (інших).

Таким чином, можна надати наступне авторське бачення поняття «гармонізація внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» у такий спосіб: гармонізація внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту — це процес взаємної узгодженості, взаємовідповідності, збалансованості системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в межах єдиного простору державного внутрішнього фінансового контролю.

Уточнення даного поняття здійснено в частині того, що запропоноване визначення враховує твердження про те, що процес такої гармонізації повинен забезпечувати протікання одностаїно трьох процесів: узгодженості, взаємовідповідності та збалансованості.

Практичними рекомендаціями щодо забезпечення належного стану гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту можуть стати наступні (рис. 2).

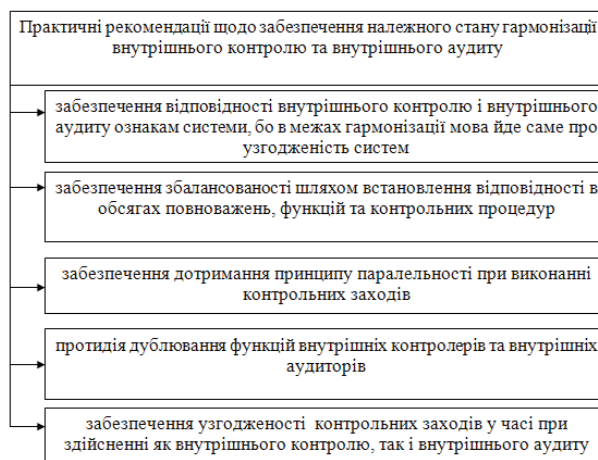

Рис. 2. Практичні рекомендації щодо забезпечення належного стану гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю України

4. Висновки

Таким чином, науковою новизною даного дослідження є уточнення поняття «гармонізація внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту», а також розробка і обґрунтування практичних рекомендацій щодо забезпечення належного стану гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю України.

При цьому як напрямок подальших досліджень слід вказати необхідність розробки засад функціонування відповідного відділу гармонізації [8–10].

Література

1. Мултанівська, Т. В. Теоретичні основи внутрішнього аудиту та його місце в системі управління компанією [Текст] / Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова // Економіка розвитку. — 2012. — № 3(63). — С. 54–60.
2. Пашкевич, М. С. Розвиток методичних підходів фінансового планування і контролю на підприємстві [Текст] / М. С. Пашкевич // Економіка розвитку. — 2010. — № 2(54). — С. 53–56.
3. Drozd, I. K. Internal audit of enterprises in the public sector [Текст] / I. K. Drozd // Незалежний аудитор. — № 1(111). — С. 6–9.
4. Яременко, В. В. Новий тлумачний словник української мови [Текст] / Укладачі В. В. Яременко, О. М. Сліпущко. — К.: АКОНІТ, 1998. — Т. 1. — 910 с.
5. Словарь русского языка [Текст]. — М.: Рус. язык, 1984. — Т. 1. — 696 с.
6. Тихомиров, Ю. А. Курс сравнительного правоведения [Текст] / Ю. А. Тихомиров. — М.: Норма, 1996. — 427 с.

7. Марченко, М. Н. Сравнительное правоведение. Общая часть [Текст] : учебник для юрид. вузов. — М.: Зерцало, 2001. — 560 с.
8. Сайт Державної фінансової інспекції [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/ URL: <http://www.dkrs.gov.ua>.
9. Сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/ URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>.
10. Сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/ URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГАРМОНИЗАЦИИ ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ И ВНУТРЕННЕГО АУДИТА

Доказана актуальность рассмотрения вопросов, связанных с гармонизацией внутреннего контроля и внутреннего аудита в системе государственного внутреннего финансового контроля. Раскрыта сущность срока гармонизации путем рассмотрения существующих мнений по этому поводу, уточнено понятие «гармонизация внутреннего контроля и внутреннего аудита», предоставлены и обоснованы практические рекомендации по обеспечению такой гармонизации в современных условиях.

Ключевые слова: внутренний контроль, внутренний аудит, государственный внутренний финансовый контроль.

Синюгіна Наталія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра контролю та аудиту, Харківський національний економічний університет, Україна.

Синюгіна Наталья Викторовна, кандидат экономических наук, доцент, кафедра контроля и аудита, Харьковский национальный экономический университет, Украина.

Synyugina Natalia, Kharkiv National University of Economics, Ukraine.

УДК 339.188.4:332.1

Галкін А. С.

ВИБІР РАЦІОНАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ З УРАХУВАННЯМ ПАРАМЕТРІВ МАТЕРІАЛЬНОГО ПОТОКУ

Проаналізовано питання вибору раціональної кількості і марки транспортних засобів для перевезення вантажів у міжміському сполученні з урахуванням зміни параметрів, а саме температурного режиму. Розглянуто вплив температури навколишнього середовища на вибір типу транспортного засобу. Запропоновані проектні варіанти вибору раціональної кількості і марок транспортних засобів.

Ключеві слова: сезонні зміни температури, параметри логістичного потоку, автомобільний парк, оренда

1. Вступ

При доставці вантажу в системі на протязі довгострокового періоду часу, актуальним є вирішення питання: закупівлі власних транспортних засобів (ТЗ) або ж використовувати найманими ТЗ.

2. Аналіз літератури

При виборі альтернативи зазвичай виходять з певної системи критеріїв, до яких відносяться [1–9]:

- витрати на створення і експлуатацію власних транспортних засобів (оренду, лізинг транспортних засобів);
- витрати на оплату послуг транспортних засобів, транспортно-експедиторських фірм і інших логістичних посередників в транспортуванні;
- швидкість (час) транспортування;
- якість транспортування (надійність доставки, збереження вантажу і тому подібне).

Аналізуючи літературні джерела, такі як Воркут А. І. «Вантажні автомобільні перевезення» [2], Горев А. Э.